

ΑΡΧΙΜ. ΒΑΡΝΑΒΑΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΕΡΟΚΗΡΥΚΑΣ Ι. Μ. ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΗΣ

ΟΤΑΝ ΤΑ ΑΛΟΓΑ ΓΕΡΑΣΟΥΝ...

*Μέ αφορμή τή μνήμη
τοῦ ἁγίου ιερομάρτυρος Χαραλάμπους*

Δέν εἶναι ἀνοίκειο νά παρομοιάσουμε τόν ἅγιο Χαραλάμπη μέ ἵππο. Στήν Ἁγία Γραφή (Ἀββακούμ 3, 8) μέ ἵππους παρομοιάζονται οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι καί προφανῶς καί οἱ διάδοχοί τους. Καί ἐπ' αὐτῶν ὁ Θεός ἐποχούμενος περιέρχεται ὅλη τή γῆ, «ὄχι γιά νά μᾶς τιμωρήσει ἀλλά γιά νά μᾶς σώσει» (ἐρμηνεύει ὁ ἅγιος Θεοφύλακτος Βουλγαρίας).

Ὁ ἵππος εἶναι ἄλογο ζῶο. Ὁ ἅγιος εἶναι ὄχι μόνο λογικός ἀλλά καί πηγή φωτός, γιά ὅποιον θέλει νά μαθητεύσει κοντά του καί νά καταλάβει γιατί ζεῖ. Γι' αὐτό καί ἡ Ἐκκλησία ὀνομάζει τόν ἅγιο Χαραλάμπη «λύχνον ἀείφωτον τῆς οἴκουμένης».

α. Ὄταν τά ἄλογα γεράσουν... γίνονται πιό λογικά!

Εἶναι κοινά παραδεκτό ὅτι, ὅσο μεγαλώνει καί γερνάει ὁ ἄνθρωπος, τόσο περισσότερο μυαλωμένος γίνεται. Τόσο καλύτερα φιλοσοφεῖ τή ζωή καί καταλαβαίνει τό νόμιά της. Δυστυχῶς δέν εἶναι πάντοτε ἔτσι.

Ἡ νοτιοαφρικανή συγγραφέας Ναντίν Γκόρντμερ πῆρε τό βραβεῖο Νόμπελ λογοτεχνίας τό 1991. Σέ κάποια συνέντευξή της, σέ ἡλικία 83 ἐτῶν, δῆλωσε «ἄθελ», διότι –ὅπως εἶπε– «ἡ θρησκεία εἶναι μιά μεγάλη πηγὴ βίας». Καί πρόσθεσε:

«Εἶναι μῦθος ὅτι τά γηρατεία εἶναι ἓνα εἶδος "πλατύσκαλου", ἀπό ὅπου ἀγγαντεύεις τόν κόσμον γεμάτος εἰρήνη καί σοφία. Ἐ, λοιπόν, δέν ὑπάρχει σοφία στά γηρατεία! Τά ἴδια ὑπαρξιακά ἐρωτήματα πού εἶχα ὅταν ἤμουν 15 ἐτῶν τά ἔχω καί τώρα. Φοβᾶμαι πῶς αὐτή τὴν εἰρήνη τῶν γηρατειῶν δέν θά τὴν νιώσω ποτέ!»

Κυριολεκτικά τρομάζει κανείς ακούγοντας έναν άνθρωπο σέ τέτοια ηλικία, που πήρε μάλιστα τό ανώτατο βραβείο τών –κατά κόσμον– «*άνθρώπων του πνεύματος*»,

- νά όμολογεί τόσο απερίφραστα τό ύπαρξιακό της κενό· νά όμολογεί πόσο άδεια ήταν από ειρήνη καί σοφία·
- νά παραδέχεται στά 83 της ότι ποτέ δέν «μεγάλωσε» πνευματικά καί ότι είχε παραμείνει μιά ανώριμη 15άρα!
- καί νά συνοψίζει τό απόσταγμα τής δΐθεν «σοφίας» της στή δΐθεν... φοβηρή διαπίστωση, ότι «*ή θρησκεία είναι μιά μεγάλη πηγή βίας*»!

Ό άγιος Χαραλάμπης μαρτύρησε γιά τόν Χριστό στήν ηλικία τών 107 έτών. Φτάνοντας όμως στό «πλατύσκαλο» τόσο προχωρημένης ηλικίας, ήταν γεμάτος ΚΑΙ σοφία ΚΑΙ ειρήνη!

Τήν σοφία του τήν απέκτησε κοπιάζοντας νά κρατάει πάντοτε ανοιχτά τά μάτια του στό Φως του Χριστού, καί ανοιχτά τά αυτιά του στά λόγια του Χριστού. Έτσι άφηνε τήν καρδιά του νά γεμίζει από τήν μόνη αληθινή Σοφία, τήν Σοφία του Θεού.

Τήν ειρήνη του τήν απέκτησε κοπιάζοντας νά κρατάει πάντοτε καθαρή τήν συνειδησή του ένώπιον του Θεού, χωρίς νά κάνει συμβιβασμούς καί «εκπτώσεις» στήν τήρηση του άγιου θελήματός Του.

Έχοντας λοιπόν κοπιάσει όσο λίγοι γιά νά αποκτήσει τούς δυό μεγάλους αυτούς θησαυρούς τής σοφίας καί τής ειρήνης, έδωσε κι αυτός τήν μαρτυρία του ότι όντως «*ή αληθινή θρησκεία είναι μιά μεγάλη πηγή βίας*»! Όχι όμως τής βίας έναντίον τών άλλων ανθρώπων, όπως τήν έννοούσε ή ανώριμη γερόντισσα Γκόρντιμερ, αλλά τής σωτήριας βίας έναντίον του κακού έαυτού μας, έναντίον τών παιθών καί του έγωϊσμού μας. Από ό,τι φαίνεται, αυτόν τόν άγώνα ή Γκόρντιμερ δέν θέλησε ούτε νά τόν διανοηθεί γιά τόν έαυτό της.

Αντίθετα, ό άγιος Χαραλάμπης αυτόν τόν άγώνα τόν επισφράγισε δεχόμενος έκούσια καί χαρούμενα καί τί βία του φρικτού μαρτυρίου του. Έτσι τό μαρτύριό του έγινε σκάλα, γιά νά άνεβεί πολύ πιό πάνω από τό «πλατύσκαλο» τών ηρατειών, στήν Βασιλεία τών ουρανών! Χαρακτηριστικά λέει ένα τροπάριο τής άκολουθίας του:

«*Τῷ μαρτυρίῳ τῷ ὑπέρ Χριστοῦ, ὡσπερ κλίμακι χρησάμενος, ἀνήλθες πρὸς οὐρανίους λειμῶνας...*».

β. Όταν τὰ ἄλογα γεράσουν... γίνονται παλληκάρια!

Όταν βρεθεί κανείς κοντά σέ έναν ήλικιωμένο, συνήθως ἀκούει ἐπαναλαμ-
βανόμενα παράπονα γιά τήν υγεία του. Ἡ ἐπανάληψη φέρνει ἀνακουφιστική
ἐκτόνωση. Εἶναι ἕνας χαλαρωτικός ἐγωισμός αὐτοαπασχόλησης.

Ὁ ἅγιος Χαραλάμπης δέν ἦταν ἕνας καλόκαρδος παππούλης, πού ἀσχολίταν
συνεχῶς μέ τήν... χοληστερίνη του καί τήν πίεσή του. Ἦταν ἕνα ήλικιωμένο
παλληκάρι τοῦ Χριστοῦ, πού δέν σκεφτόταν μόνο τόν ἑαυτό του, ἀλλά τόν Χρι-
στό, τοῦ Ὁποίου ἦταν ἱερέας, καί τούς ἀδελφούς του, τῶν ὁποίων ἦταν ποιμένες.

Ἦταν ἱερέας. Καί τότε πού ἔξισε ὁ ἅγιος, τό νά γίνεις ἱερέας σήμαινε κάθε
μέρα νά εἶσαι μελλοθάνατος. Ἦξερε ὁ ἅγιος ὅτι ὁ παπάς πρέπει νά εἶναι πάντοτε
ἔτοιμος νά πεθαίνει γιά τόν Χριστό καί γιά τούς ἀδελφούς του. Ἦξερε ὅτι ὁ
παπάς δέν ἐμπορεῦται τόν Χριστό οὔτε ἀπαιτεῖ ἀπό τούς ἀδελφούς του·
οὔτε ὑλικά οὔτε ψυχικά. Δέν σκέφτεται τήν «βολή» του ἀλλά τήν εὐθύνη τῆς
ἀγάπης γιά τόν Χριστό καί γιά τὰ «πρόβατά» του.

Ὁ Χριστός τόν εἶχε μάθει νά ἀγαπάει τήν ἀλήθεια ὅ,τι κι ἂν κοστίζει. Καί
ὁ ἅγιος Τοῦ εἶχε ὑποσχεθεῖ ὅτι θά Τόν ἀκολουθεῖ «ὅπου ἂν ἀπέλθῃ». Γι' αὐτό
ὁ Χριστός τόν δυνάμωσε νά ἀντέχει ἀκόμη καί τήν ἀφαίρεση τοῦ δέρματός
του, ὄχι χωρὶς νά πονάει ἀλλά χωρὶς νά βλαστημάει καί νά καταριέται τούς
«ἐκδοροσφαγεῖς» του. Ἀντίθετα, τούς ἀγαποῦσε καί προσευχόταν γι' αὐτούς!

Νά γιατί ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ γιορτάζει αὐτό τό γέρικο παλληκάρι.
Ἦχι διότι –γιά ἕνα ἐγωιστικό «ὄχι»– πείσμωνσε καί δέχτηκε ἀκόμα καί τόν
θάνατο, ἀλλά γιατί ἦταν γεμάτος ἀπό τήν ἀλήθεια τῆς ἀγάπης, μέ τήν ὁποία
ἐβλεπε ὁ Χριστός τούς σταυρωτές Του· δηλαδή ὅλους μας.

Πολλοί μάρτυρες ὑπάρχουν καί ἀρκετοί ἔχουν πεθάνει γιά τίς ἀπόψεις
τους. **Τό μαρτύριο, ὁμως, στήν Ἐκκλησία δέν εἶναι εὐσεβές πείσμα. Εἶναι
ἕνα θυσιαστικό ὀλοκαύτωμα γιά τήν ὄντως Ἀλήθεια γεμάτο γαλήνη,
χαρά καί συγχώρηση.** Χωρὶς αὐτά δέν ἔχει σχέση μέ τόν Χριστό. Χωρὶς αὐτά
τό μαρτύριο εἶναι ἐκδήλωση ψευτοπαλληκαριᾶς.

Τό ἀποτέλεσμα ἦταν οἱ δύο δῆμοί του Πορφύριος καί Βάππος νά γίνουν
χριστιανοί καί νά μαρτυρήσουν μαζί του. Εἶδαν στό ἦθος τοῦ Χαραλάμπους
τό ἦθος τοῦ Χριστοῦ. Ὅπως Ἐκεῖνος «ὑπέρ τῶν σταυρούντων παρεκάλει»,
ἔτσι καί ὁ ἱερέας δοῦλος Του. Ὁ ἅγιος ἀποδείχθηκε «παλληκάρι» τῆς ἀγάπης
τοῦ Χριστοῦ, γιατί εἶχε ὀλόκαρδα ἀγαπήσει τόν Σταυρό τοῦ Χριστοῦ. Αὐτή,
λοιπόν, ἡ ἀγάπη ζέστανε καί τίς καρδιές αὐτῶν τῶν δημίων καί κατάφερε νά
τίς γαληνέψει, ὥστε νά καταλάβουν ὅτι **ἄλλο ἐπιβίωση καί ἄλλο ζωή.**

γ. Ὄταν τὰ ἄλογα γεράσουν, ἔστω κι ἂν τὰ σκοτώσουν...

Σχετικά πρόσφατα στήν Ἀμερικανική Σχολή Κλασικῶν Σπουδῶν τῆς Ἀθήνας ἔγινε ἔκθεση μέ θέμα «*Τό ἄλογο στήν ἀρχαία Ἀθήνα*». Κεντρικό ἔκθεμα ἦταν ἕνας καλά διατηρημένος σκελετός ἀλόγου, πού βρέθηκε μαζί μέ ἄλλους σέ ἀνασκαφές σέ ἀρχαίο νεκροταφείο στό Φάληρο. Συντηρήθηκε καί μελετήθηκε στό Ἐργαστήριο Ἀρχαιολογικῶν Ἐπιστημῶν τῆς Σχολῆς ἀπό τόν ζωοαρχαιολόγο δρ. Φλίντ Ντίμπλ, δίνοντας πληροφορίες γιά τόν τρόπο πού ἔζησαν καί πέθαναν αὐτά τὰ ζῶα.

Τά λείψανα τοῦ θεοφόρου «*ἱππου*» ἀγίου Χαραλάμπους μαρτυροῦν ὄντως γιά τόν τρόπο ζωῆς καί θανάτου του. Τόν ἅγιο τόν σκότωσαν, ὄχι ἐπειδή γέρασε, ἀλλά ἐπειδή μέ τήν ζωή του ἔδινε μαρτυρία γιά τήν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ. Ἡ μεγαλύτερη χαρά γιά τόν ἅγιο ἱερέα Χαραλάμπη ἦταν νά «*καταγγέλλῃ τόν θάνατον τοῦ Χριστοῦ καί νά ὁμολογῇ τήν Ἀνάστασίν Του*», ὄχι μόνο ὅταν τελοῦσε τή Θεία Λειτουργία ἀλλά κάνοντας ὁλόκληρη τή ζωή του ἀκατάπαυστη «*θυσίαν αἰνέσεως*». Γι' αὐτό τὰ λείψανά του δέν ἀποτελοῦν περίοιπτο –ἔστω– ἔκθεμα κάποιου Μουσείου ἀλλά πολύτιμο θησαυρό τῆς Ἐκκλησίας. Δέν εἶναι τὰ «*γυμνά ὀστέα*» ἑνός ἀλόγου ζώου ἀλλά τὰ ζωοποιά λείψανα ἑνός ἀγίου. Ὁ ἅγιος Χαραλάμπης, ἐπειδή ἀγάπησε καί ἔζησε τήν ἐν Χριστῷ ζωή, συνεχίζει μετά ἀπό τόσους αἰῶνες (μαρτύρησε τόν 2^ο αἰῶνα) νά μεταδίδει καί μέσῳ τῶν λειψάνων του τήν ζωοποιοῦ χάρι τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ. Συνεχίζει νά δίνει μαρτυρία γιά τήν ζωή πού νικαίει τόν θάνατο. Ἔτσι ὁ ἅγιος προστέθηκε σ' αὐτούς πού... πῆγαν καί γύρισαν, γιά νά μάς βεβαιώσουν ὅτι εἶναι ἀληθινά τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ: «*Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται*» (Ἰωάν. 11, 25).